

Skötselplan för naturreservatet Pahta-Pirttivaara

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2019-05-27 om bildande av naturreservatet Pahta-Pirttivaara.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Reservatets syfte.....	2
3	Prioriterade bevarandevärden.....	2
4	Uppgifter om naturreservatet.....	2
5	Mål och åtgärder.....	3
5.1	Skog.....	3
5.1.1	Skogliga värdekärnor.....	3
5.1.2	Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker.....	4
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag.....	5
5.3	Kulturmiljövärden.....	6
5.4	Information och anläggningar.....	6
5.5	Gränser.....	7
5.6	Tillfartsvägar.....	7
6	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	8
7	Källhänvisning.....	8

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skötselområden samt skoglig naturvärdesklassning

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Pahta-Pirttivaara**. En del av reservatet är även skyddat inom Natura 2000, EU:s nätverk av skyddade områden, inom ramen för habitatdirektivet. Området innehåller således naturtyper och arter som EU-länderna tillsammans har bestämt att det är extra viktigt att bevara. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets olika skötselområden samt skoglig funktionsklassning.

Det varken finns eller planeras några anläggningar inom eller i anslutning till reservatet.

Hela reservatet är på privatägd mark. Större skötselåtgärder ska alltid föregås av samråd med markägaren.

2 Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området samt att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för syftet ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis stängsling och/eller röjning av ungskog.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

3 Prioriterade bevarandevärden

Reservatets prioriterade bevarandevärden är den opåverkade, lövrika, produktiva skogen med dess stora biologiska mångfald och höga friluftsvärden.

4 Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Pahta-Pirttivaara
Kommun:	Övertorneå
Lägesbeskrivning:	14 km V om Juoksengi
Area:	ca 87 ha
Berörda fastigheter:	Kuivakangas 9:3, Privat Haapakylä 11:1, Privat Haapakylä 14:4, Privat
Natura 2000:	SE0820430 Torne och Kalix älvsystem
Sameby:	Korju
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5 Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av naturskogsmiljöer i olika successionsstadier efter brand. I reservatet ingår även vissa områden som är påverkade av modernt skogsbruk. Det är i första hand i dessa bestånd som aktiv naturvårdsskötsel kan komma att bli aktuellt.

Området är naturligt lövrikt och stängsling av utvalda delar utvecklingsmarken i östra delen och det nyupptagna hygget skulle kunna ge än mer löv på lång sikt, vilket skulle öka områdets naturvärden ytterligare. Samråd med berörd sameby bör hållas innan eventuella skötselåtgärder genomförs, framförallt om stängsling planeras.

Områdets skogar har präglats av återkommande bränder. Trots att skogarna i värdekärnorna är gamla och urskogsartade och har ett stort inslag av död ved bör spontant uppkomna bränder så långt möjligt få löpa fritt. Områdets isolation, frånvaron av anläggningar samt reservatets relativt stora andel trivial skog i utvecklings- och arronderingsmarker gör att en spontant uppkommen brand skulle göra stor naturvårdsnytta.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

9010 Taiga

De skogliga värdekärnorna har i stort fått utvecklas fritt sedan dimensionsavverkningen i början av förra seklet. Skogen är varierad då reservatet innehåller en gradient från tallbevuxet hållmarksimpediment till örtrik granskog i fuktdråg, samt barrblandskog på kalotten ovan högsta kustlinjen. Tillgången på död ved, både stående och liggande, varierar men är i allmänhet god och lövinslaget stort. Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena i områdets värdekärnor.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-4362-2019

NVR ID
2049678

Blockig lövrik barrblandskog strax nedanför det stora hållmarksimpedimentet som sträcker sig från bergets topp och ner i sydostlig riktning. Bilden är tagen 2008. Foto: Robert Sandberg/Länsstyrelsen Norrbotten

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker

I bilaga B redovisas reservatets skötselområden. Skötselområde A i reservatets östra del är ett gammalt hygge med gott om hårt nedbetad asp klassad som utvecklingsmark. Här skulle stängsling och eventuell röjning av tallungskogen kunna bidra till att asparna får chans att växa sig över betessäker höjd och i framtiden bidra till än mer lövrikedom. Skötselområde B är en nyligen avverkad värdekärna som innan avverkning var en lövrik barrblandskog men nu är klassad som arronderingsmark. Här finns en del äldre aspar kvarlämnade och stängsling skulle kunna möjliggöra nyetablering av asp och andra

lövträd som på mycket lång sikt skulle höja områdets naturvärden. Samråd med berörd sameby bör hållas inför eventuella skötselåtgärder, framförallt om stängsling planeras.

Skötselområde B är en nyligen avverkad värdekärna där enstaka aspar finns kvar. Här föreslås stängsling för att gynna lövuppslag. Bilden är tagen 2014. Foto: Per-Anders Jonsson/Länsstyrelsen Norrbotten

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och ungskogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Där förutsättningar finns ska skogen ha en stor andel lövträd.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Utred förutsättningarna att stängsla och eventuellt röja lämpliga delar av skötselområde A och B för att gynna uppkomst av asp och andra lövträd.
- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

I reservatets södra del finns ett mindre vattendrag som är en del av Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Länsstyrelsen har dock inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets vattendrag.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns inga kända forn- eller kulturlämningar. Om sedan tidigare okänd forn- eller kulturlämningar påträffas ska länsstyrelsens antikvarier kontaktas, samt att hänsyn tas så att dessa inte skadas vid eventuella skötselinsatser.

5.4 Information och anläggningar

Pahta-Pirttivaara är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning.

I området saknas stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några anläggningar, utgångspunkten är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Vid eventuella skötselåtgärder bör tillfälliga informationsskyltar med information om åtgärden sättas upp i anslutning till skötselområdet.

Skötselmål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga markeringar och rågångar.

5.6 Tillfartsvägar

Reservatet saknar lämpliga tillfartsvägar men nås enklast söderifrån, via Maaherra strax norr om Övertorneå (Bilaga A).

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet. Eventuella förändringar av vägens status rapporteras till webbansvarig.

6 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2029
5.1	Skog	
	Utred förutsättningar för stängsling och eventuell ungskogsrojning	Snarast
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
5.4	Information och anläggningar	
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.	Vid eventuell skötselåtgärd
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov
5.6	Tillfartsvägar	
	Kontroll av vägen status	Löpande i samband med övrig tillsyn av reservatet

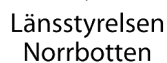
7 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2008, 2014

Data från fältinventering

Naturvårdsverket 2004

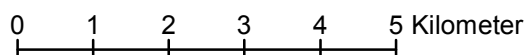
Skyddsvärda statliga skogar, Norra Norrbottens län. Rapport 5345.

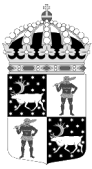

Skala 1:100 000

 Gräns för naturreservatet
 Övriga naturreservat

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-4362-2019

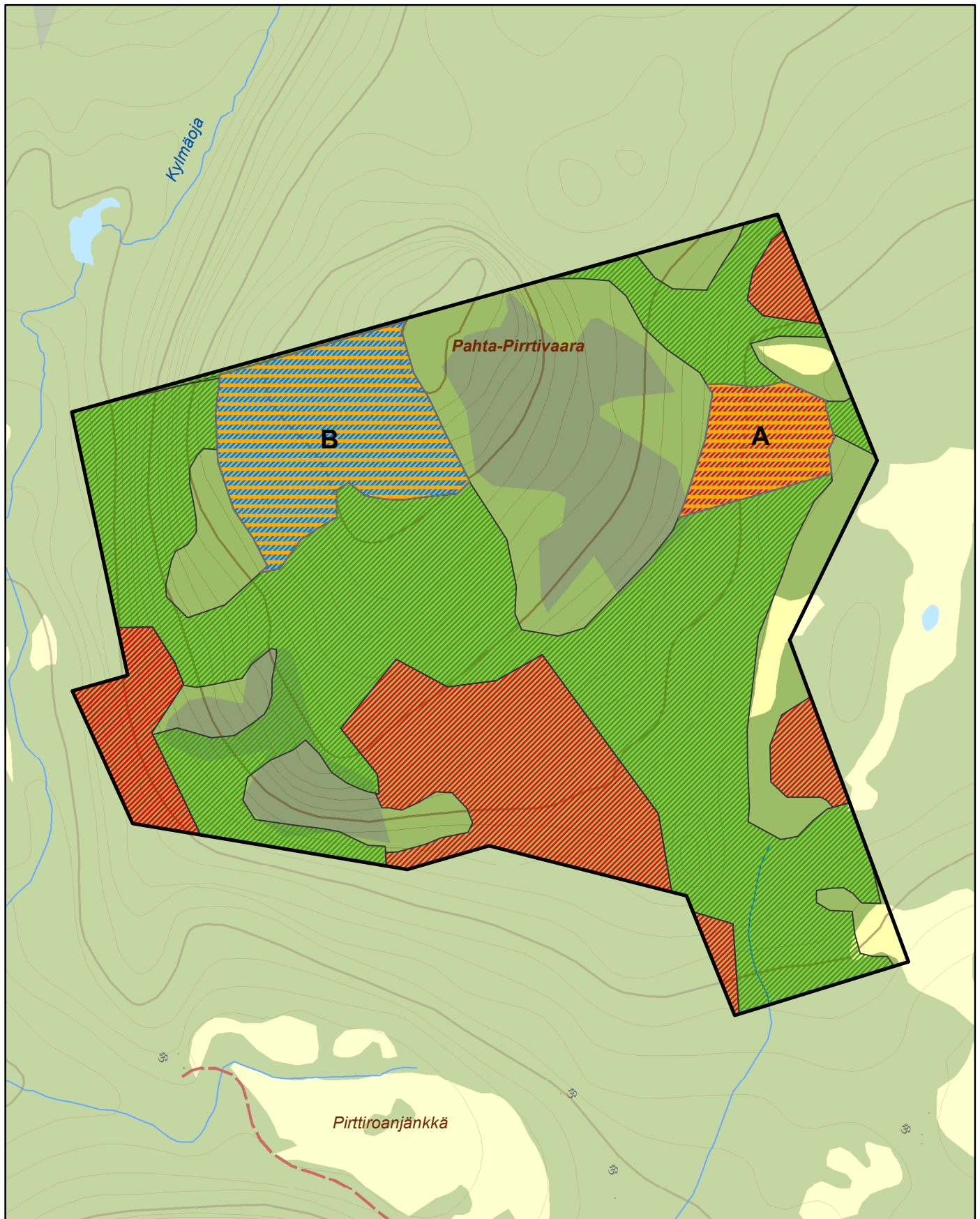
NVR ID 2049678

Bilaga B

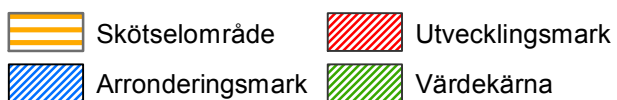
Naturreservatet Pahta-Pirttivaara

Skötselområden samt skoglig funktionsklassning

Skala 1:7 500

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 250 500 Meter

